

RECENZJE

P. Marshall, L. Gilbert, N. Shea, *Prześadowani. Przemoc wobec chrześcijan*, przeł. R. Zajączkowski, Poznań 2014, Drukarnia i Księgarnia Świętego Wojciecha, ss. 413.

„Chrześcijanie są w chwili obecnej grupą religijną, która cierpi najczęściej prześladowań z powodu swej wiary” – stwierdził papież Benedykt XVI w orędziu na Światowy Dzień Pokoju (1 stycznia 2011) pt. *Wolność religijna drogą do pokoju*. Fakt ten potwierdzają badania prowadzone przez różne pisma i ośrodki (np. Newsweek, Economist, Open Doors). Według szacunków Konferencji Biskupów Katolickich UE przeciwko chrześcijanom skierowanych jest 75 % aktów przemocy religijnej. Według niektórych statystyk w 2012 r. 105 tys. chrześcijan straciło życie z tego powodu, że byli uczniami Chrystusa. Na tym „niewystarczająco nagłośnionym fakcie” (s. 18) koncentruje się książka/studium pt. *Prześadowani. Przemoc wobec chrześcijan*.

Wydawnictwo Święty Wojciech daje polskim Czytelnikom publikację, która uzupełnia lukę informacyjną na polskim rynku wydawniczym. Ukazała się najpierw w USA (Nashville 2013) pt. *Persecuted. The Global Assault on Christians [Prześadowani. Globalna napaść na chrześcijan]*. Jej Autorzy – Paul Marschall, Lela Gilbert, Nina Shea – są wybitnymi znawcami problematyki pracując w Center for Religious Freedom w Hudson Institute w Waszyngtonie. Dzięki podróżom po wielu krajach oraz sprawozdaniom, jakie do nich docierają, mają oni rzetelną wiedzę w tej dziedzinie.

Opracowanie *Prześadowani* zawiera warstwę teoretyczną, gdy na przykład definiuje naruszenie wolności religijnej, ukazuje źródła prześladowań i je klasyfikuje. Podaje także daty, miejsca, czasem nazwiska, oraz dane liczbowe ukazujące rozmiary prześladowań. Są one cytowane są na podstawie wskazanych źródeł (książka zawiera ok. 700 przypisów), co stanowi solidną bazę naukową przedsięwzięcia. Nic jednak nie porusza tak jak jednostkowe historie i świadectwa chrześcijan: wypowiedzi osób i opis wydarzeń. Dzięki temu raport jest czymś więcej niż wnikliwym studium – jest krzykiem o wolność i pomoc.

Autorzy książki, stwierdzają, że u podłoża większości przypadków prześladowań chrześcijan tkwi jedna spośród trzech przyczyn: (1) żądza totalnej kontroli politycznej (reżimy komunistyczne lub postkomunistyczne); (2) pragnienie ochrony przywilejów innych religii, np. hinduizmu czy buddyzmu (Azja południowa); (3) dążenie do religijnej dominacji ze strony radykalnego islamu (s. 24). Taki jest również układ treści raportu: od krajów komunistycznych, przez postkomunistyczne, o różnym nasileniu represji (np. utrudnienia w rejestracji związków wyznaniowych, marginalizacja społeczna, ograniczanie swobody słowa), aż po kraje terroru i okrutnych prześladowań.

W przedmowie do raportu *Prześladowani* Eric Metaxas, amerykański autor biografii zamordowanego przez nazistów niemieckiego pastora luterańskiego Dietricha Bonhoeffera (1906-1945), zacytował fragment listu tegoż protestanckiego męczennika: „Czytam teraz z wielkim zainteresowaniem Tertuliana, Cypriana i innych Ojców Kościoła. Pod wieloma względami są oni bardziej bliscy naszym czasom, niż twórcy Reformacji...”. Przychodzą tutaj na myśl słowa św. Jana Pawła II z listu apostolskiego *Tertio millennio adveniente* (1994 r.): „U kresu drugiego tysiąclecia Kościół znowu stał się Kościołem męczenników. (...) Świadczenie dawane Chrystusowi aż do przelania krwi, stało się wspólnym dziedzictwem zarówno katolików, jak prawosławnych, anglikanów i protestantów (...) Chyba najbardziej przekonujący jest ten ekumenizm świętych, męczenników. *Communio sanctorum* mówi głośniejsz niżeli podziały (TMA 37).

Ostatni rozdział książki nosi tytuł *Wezwanie do działania* (s. 327-352). Autorzy podkreślają rolę opinii publicznej i obowiązki domagania się od władz państwowych krajów demokratycznych, aby nie milczały w sprawie prześladowania chrześcijan: „(...) bez oddolnej inicjatywy aktywnych działaczy nasi polityczni przywódcy często nie podejmują żadnych działań” (s. 348). Podsumowują raport słowami z kazania D. Bonhoeffera: „Chrześcijaństwo zbyt łatwo poddaje się kultowi siły. Chrześcijanie powinni wyrażać większy protest, szokować świat o wiele bardziej niż robią to teraz” (s. 352).

Autorzy raportu pozostają także wrażliwi na pomoc duchową. Podają „kilka sposobów *Pomocy przez wstawiennictwo* dla Kościołów:

- Załóżcie grupę osób modlących się za prześladowanych i zorganizujcie całonocne lub całodzienne czuwanie modlitewne.
- Włączcie modlitwę za prześladowanych chrześcijan do niedzielnej modlitwy za Kościół.
- Rozprowadzajcie dodatki do gazetek zawierające modlitwy za nich.
- Podczas chrztów módlcie się za prześladowanych konwertytów z islamu oraz za duchownych, którzy udzielają im chrztu, narażając się na ogromne niebezpieczeństwo.
- Odczytujcie świadectwa pochodzące od prześladowanych Kościołów.
- W trakcie nabożeństw noście krzyże i módlcie się za Dinków oraz innych Sudańczyków, którzy noszą krzyże.
- Co roku obchodźcie Międzynarodowy Dzień Modlitwy za Kościół prześladowany.
- Gromadźcie i często uaktualniajcie materiały związane z Kościołem prześladowanym w kaplicy adoracji swojego kościoła.
- Podczas rodzinnej modlitwy sięgnijcie po globus, mapę świata lub gazetę” (s. 336).

Prześladowani. Przemoc wobec chrześcijan to rzetelnie udokumentowane studium, które opowiada przejmujące historie. Wzywając do działania dalekie jest od ducha rewanżyzmu. To nowoczesne „akta męczenników” Kościoła początku XXI wieku.

Ks. Sławomir Pawłowski SAC